

165 gr. Jač Kotara namirilo je u slavu narodnog ustanka

Trogodišnjicu ustanka u Dalmaciji, spomen na prvoborce Šibenika i Splita, koji su svojim primjerom utrii put desetima i desetima hiljada Dalmatinaca, proslavio je i naš okrug na najdostojniji način.

Premda je cijeli okrug neoslobođen i izvrnut stalnim neprijateljskim upadima, pripreme za proslavu su se vršile mjesec dana prije, žene omladina i pioniri su se međusobno takmičili ko će više doprinijeti za proslavu, čije će je selo bolje pripremiti. Utjeli su na taj način poručiti svojoj braći, muževima i očevima u redovima NO Vojske, da i oni njihovu borbu podpomažu svojim radom u pozadini.

Već trinaestog augusta se osjećala neka užurbanost u pripremanju dočeka proslave. U prvi sutražavatre na šibenskom, vodičkom i kistanjskom kotaru navijestile su obljetnicu ustanka i svojim brojem i plamenom svakome su govorile da se ustanak koji je planuo pred tri godine, iskra koja ga je upalila, razgorio danas u plamen kojim gori čitava Dalmacija.

14. augusta sva sela, ceste i javne zgrade, pa čak i one uz sanog neprijatelja, osvanule su ispisane parolama u spomen prvog dana ustanka i palih boraca. Grad Šibenik uprkos svem teroru, stražama i gestapovcima osvanuo je iskićen hrvatskim i srpskim zastavama, oblijepljen plakatima i ispisanim parolama.

Na sam dan vladalo je prazničko raspoloženje. I mlado i staro se je spremalo za proslavu i zborove. U povorci pod nacionalnim zastavama skupljao se narod Boraje, Rogoznice i Primštena i 800 ih je došlo na zbor da još jednom potvrdi svoju odanost NO Pokretu. Osim govornika predstavnika vojske i anti fašističkih organizacija, nastupila je u proslavi i Kazališna Družina Okružnog NOO-a Šibenik svojim programom poslije kojeg se je proslava uz pucnjavu, narodna kola i pjesmu protegla do u noć. Ne samo ovdje nego i na zborovima u Jadrtovcu i Danilu-Dubravi i drugim proslavio je narod kotara Šibenik veliki dan svoje borbe.

200 ljudi, žena i omladine skupljenih na zboru u Stankovcima proslavili su taj dan zajedno sa borcima V Udarne brigade. "Stankovčani se mogu ponositi što su se među prvoborcima Splita nalazila i braća Vunići iz Stankovaca" rekao je na zboru komandant V Udarne ma-

gor Stanko Parnac. Poslije govornika i priredbe brigadne grupe proslava se nastavila omiljenim kolom "Kozaron". Igrala je vojska, igrao je narod i u tom velikom šarenom kolu najbolje se odrazavalo jedinstvo fronta i pozadine Srba i Hrvata Bukovice, Ravnih Kotara i Primorja. Narog vodičkog kotara sastao se je ne samo u Stankovcima već i uza sam Pirovac, gdje je 350 ljudi dokazalo da usprkos svem teroru hoćeda proslavi dan svojih prvoboraca.

Ni četnici ni švabe nisu spriječili Skradinjane u proslavi. Pored same žice osvanule su parole i plakati, a 2 nacionalne zastave sa petokrakom ponosno su se lepršale.

U proslavi nije zaostala ni Bukovica. 200 Djevrščana i pored terora i svakodnevnih upada u njihova sela sastalo se je 14. augusta u Dobropoljcima da dade oduška svojoj ljubavi prema NO Vojsci. Brojni darovi omladine vojsci pokazuje brigu i ljubav koja ih je k njima dovela. Između ostalih govornika na zboru pozdravio je narod i komandant Bukovačke Brigade drug Simo Dubajić koji je među ostalim rekao: "Među prvih ustanicima dignulisu se bukovački prvoborci Nikica Popović i Stanko Tišma, Bondo Macura i Jovo Martić. Njihovim putem pošla je danas cijela Bukovica." Istog dana sakupio se narod kistanjske općine u Biovicinu Selu da sa vojskom proslavi praznik ustanka. Do kasno u noć orila se je vesela bukovačka pjesma uz kolo i svirku.

Brojnim vatrama, zborovima, zastavama, darovima, prkosoci bijesnom neprijatelju, narod našeg okruga pokušao je da izrazi svoju neiskazivu ljubav i privrženost prema narodnoj borbi. Proslava 14. augusta samo je jedan maleni znak te velike ljubavi koja ispunja naš narod. Okupljeni na zborovima, u pozdravima koji su upućeni ZAVNOH-u, AVNOJ-u, Maršalu Titu, Nacionalnom Komitetu i Centralnom Komitetu Komunističke Partije Hrvatske narod šibenskog okruga obećao je da će se još čvršće i do posljednjeg okupiti u Jedinostveni narodno oslobodilački front za konačan obračun s okupatorom radeći svinsilana na izgradnji svoje nove države federalne Hrvatske u sastavu bratske jednakopravne federativne Jugoslavije u čije su temelje uzidane nebrojene žrtve i neiskazane patnje najboljih njenih sinova. Dalmacija će sliediti put njihove junačke slave.

Tečaj za rukovodioce ANALFABETSKIH TEČAJEVA

Prosvjećivanju širokih masa naroda bivša Jugoslavija nije posvećivala nikakove brige. Talijanski okupator je čak i popalio škole, kad mu je partizanska puška prečra radna od narodjivanju naroda.

Organi naše Narodne vlasti čine sve moguće da se to teško pitanje narodne pismenosti riješi. Otvaraju se škole, održavaju analfabetski tečajevi, ali bezbroj zapreka stoji na putu. U prvom redu, nedostaju učitelji koji bi na tom polju radili.

Da bi se obrazovao kadar ljudi koji bi bili spremni da i u ovim teškim okolnostima rade na narodnom prosvjećivanju, Oblasni NOO organizirao je tečajeve za rukovodioce analfabetskih tečajeva na koji su poslani učesnici i sa našeg okruga. Ali radi velike potrebe takovih drugova i naš Okružni NOO otvorio je jedan takav tečaj, koji je trajao 17 dana a obuhvatio je 11 omladinki i 1 omladinca. Kurs su vodili stručnjaci iz prosvjetnog odjela i po njihovim priručnicima. Najveća pažnja se posvećivala praktičnom školskom radu. Nastavnici su predavali djeci, a potom su to isto radili kursisti. Njihov nastup i ophodjenje sa djecom bilo je srdačno, prirodno i nadasve neposredno. Rad je bio povezan s načelima savremene pedagogije.

Rad kursista je trajao od 8-12 i od 3-6 sati. Bilo je 105 radnih časova. Rad se je odvijao na polju u nedostatku veće prostorije. Za vrijeme jedne uzbune zbog dolaska neprijatelja, djeca su za tren oka bunkerisala materijal, tabla je nestala u grmu, nastavnici, kursisti i djeca su se hitno povukli i niko ne bi bio rekao da su na toj praznoj i pustoj ledini čas prije održavale nastavu partizanke - učiteljice.

Od 12 kursista 8 ih je svršilo pučku školu, a 4 niti to. Ipak su svi pokazali veliku marljivost i volju da što više nauče. Pisмени sastavi najbolje pokazuju njihovo raspoloženje. Stvorile su i "Zidne novine".

Tako drugarica Štefa u "Koja zapažanja iz zajedničkog života" piše: "Opazila sam da su sve drugarice sasvim dobre i odane našem učenju, ali ne mogu sve jednako da pante; neke bolje nože gore, Inano puno osjećaja jedna prema drugoj. Zajedno se zabavljano, spavamo i zajedno učimo i veselimo se i tako nam prolaze dani." Drugarica Anka u "Prvi partizani u mom selu" ovako piše: "Prvi drugovi koji su otišli u šumu iz mog sela otišli su, jer nisu mogli trpiti teror neprijatelja. A danas kad je narodu dokazano zašto su otišli i do čega su došli i što su kroz borbu postigli, onda svaki drug i drugarica, staro i mlado želi i voli kad ni partizani prodje mo kroza selo". Ovako o proslavi trogodišnjice ustanka piše drugarica Blaža: "Svake godine slavimo ovaj dan, a ove godine smo ga proslavili na najsvečaniji način. Sva naša sela su se takmičila u proslavi. Na jednoj čuki se je vidila velika vatra, a u vatri je pisalo TITO, a s druge strane se je orila pucnjava naše narodne vojske."

Na kraju tečajevih skupina log tečaja i svi učesnici pozdravili su članovi Okružnog i Kotarskog NOO-a Šibenik i zaželili im na bolji uspjeh u njihovom visokom zadatku kulturnog podizanja našeg naroda

A. L. E.

Da bi sa historijskim odlukama donesenim na III zasjedanju ZAVNOH-a bio svako upoznat, na našem okrugu provodi se takmičenje za njihovu pularizaciju u narodu.

Takmičenje je počelo 15. augusta i trajat će do 15. septembra. Glavne tačke takmičenja su: gdje će se održati više zborova, konferencija, sastanaka; gdje će zborovi biti brojnije posjećeni i gdje će se sakupiti više poštova.

Na kotaru Šibenik održano je već održano 3 takova zborova: u Kruševu, Širokama i Ložnicama. Na svim tim zborovima bilo je 980 prisutnih. Na kraju zborova poslani su pozdravni telegrami AVNOJ-u, ZAVNOH-u, Maršalu Titu, Nacionalno Odboru JNOF-a. Osim zborova održana su 23 šira sastanka na kojima je bilo 144 prisutnih.

Na kotaru Vodice održano su tri zborova: za Banjece, Čistu Malu i za Stančevce.

Na kotaru Kistanje održano je 10 zborova sa oko 1.500 prisutnih.

Svi ovi zborovi i sastanci, broj prisutnih kao i broj sakupljenih potpisa, oduševljenje i poklici kojim su zborovi popraćeni, sve to je najbolja potvrda da se narod našeg okruga u cjelosti slaže sa odlukama. Kao što je narod našeg okruga u toku ove tri godine davao sve od sebe za izvojevanje pobjede i slobode, tako i sada još čvršće okupiti u Jedinstvenom NO Frontu da zada konačan udarac neprijatelju i u miru izgradi svoju novu državu u federaciji u Hrvatsku u federativnoj Jugoslaviji,

nastava crane 1.

ticaj na još jače i šire učestvovanje naroda Bukovice u NO Borbi.

"Sve je to pokazalo da postoji široka osnovica, da su stvoreni povoljni uslovi i solidna podloga za razvoj, rad i još uspješnije djelovanje NO Fronta." (Slobodna Dalmacija br. 57)

"Naši narodi izgrađuju svoju narodnu vlast, koja će im osigurati tekovine njihove krvave borbe, u kojoj su žrtvovali i svoje sinove i svoju imovinu. Slobodnu federalnu Hrvatsku u demokratskoj federativnoj Jugoslaviji neće čeno izgraditi, a narodu osigurati demokratsku vlast samo ako čitav narod do posljednjeg poštenog sina i kćeri bude davao punu podršku borbi za oslobodjenje domovine i za izgradnju narodne vlasti.

Zadatak je NOP-a da narodnoj vlasti dade široku i čvrstu svenarodnu podlogu i podršku. Zadatak je NOP-a da ponače, ali i da kontroliše narodnu vlast. Narodna vlast, baš zbog toga što je narodna, treba da bude pod širokom kontrolom naroda!

Zahvaljujući stvorenom bratstvu Srba i Hrvata, zatim širokom jedinstvu svih slojeva naroda: radnika, seljaka i narodne inteligencije, kao i jedinstvu svih rodoljuba koji su se, bezobzira na političku pripadnost, na poziv Komunističke Partije, ujedinili oko zajedničkog općenarodnog programa: istjerati okupatora, uništiti njegove ponačaje, izvojevati nacionalno oslobodjenje i ravnopravnost svih naroda Jugoslavije - zajedno sa uspjesima naše NO Vojske izvojevane su najveće tekovine: historijske odluke II zasjedanja AVNOJ-a, koje su utrole put demokratske federativne Jugoslavije i omogućile odluke III zasjedanja ZAVNOH-a, temelje federalne Hrvatske.

"Ono za čim težimo i što treba da ostvarimo jest, da se svi oni koji se slažu sa općenarodnim ciljevima što stoje pred nama, ujedine i da se zajednički bore za ove ciljeve, koje je postavio prvi slobodni sabor Hrvatske."

Pripreme za formiranje JNOP-a naišle su na cijelom našem okrugu na oduševljenje naroda i odziv onih koji do danas nisu uzimali aktivnog učešća u NO Pokretu. 17. IX održat će se okružna konferencija JNOP-a za okrug Šibenik, kojoj će prisustvovati brojni delegati koje narod bira na seoskim, općinskim i kotarskim konferencijama i skupštinama. Prisustvovat će i predstavnici rodoljubivog svećenstva.

VODE SE POSLJEDNJI BOJEVI ZA SVOJ BODU. DOMOVINA ZOVE SVE ONE, KOJI JOŠ STOJE PO STRANI.

Svaki iskreni pristaša Narodno-oslobodilačke fronte dužan je najodlučnije povesti borbu protiv onih špekulanata, natražnjaka i lukavica, koji odvrćaju narod od oslobodilačke borbe, govoreći mu da će spasiti glave pasivnošću ili čak služenjem u domobranstvu. Onaj, čko smatra, da će u toj vojsci spasiti glavu, neka zna, da će se prevariti. Glavu spasiti i doprinijeti oslobodjenju domovine, spasiti svoj obraz i čast moguće je samo u redovima Narodno-oslobodilačke vojske i Narodno-oslobodilačke fronte. Kao i sve vojne postrojbe izvan Narodno-oslobodilačke vojske, tako je i domobranstvo neprijateljska vojska u službi fašističkih otimača. S onima, koji se u času pobjede nad fašizmom zateknu u redovima neprijateljske vojske, postupat će pobjednički narod kao s neprijateljima.

Putem stotina i hiljada boraca, Hrvata i Srba, iz svih naših krajeva, koji idu na domovinsku frontu, treba da krenu sve nove i nove snage.

Zajedno s velikim saveznicima, Sovjetskim Savezom, Engleskom i Amerikom, u pobjedonosnom antifašističkom bloku donijet ćemo slobodu našim selima i gradovima, bolji život našim narodima.

U ovim časovima svako oklijevanje, čekanje i špekuliranje znači izdaju naroda i domovine.

(iz "Jedini ispravan put" izd. Odjel informacija ZAVNOH-a)

ПАО ЈЕ ДРУГ НИКОЛА ВУЈАНИЋ

30. августа пао је од непријатељске руке Никола Вујанић секретар Котарског НОО-а Хистана.

Као млади собосликарски радник у Београду приступио је још 1936. антифашистичком покрету и учествовао у бројним демонстрацијам и штрајковима против ненародне политике великосрпских хегемонита. 27. марта Никита живо учествује у демонстрацијам против орамотног Цветковић-Мачековог приступања Хитлеру. Дошавши по капитулацију у родну Буковицу наставио је са радом у NO Покрету. Никита којег је једнако волењегов Брвеник и цијела Буковица, пао је за последње непријатељске офензиве на Буковицу у руке непријатеља. Својим јунашким држањем пред крвницима Никита је отерао славу и његово ће име заувјек остати међу именима славних приборана који су дали своје животе за слободу Буковице.

СТАВА НИКИТИ ВУЈАНИЋУ !

Hitlerove armije leturaju na traq u Reich

Navršilo se pet godina od kada su Hitlerove armije prodrle u Poljsku i tina je započeo drugi Svjetski rat. Nakon pobjedonosnih bahatih marševa kroz Varšavu, Kopenhagen, Oslo, Brisel, Pariz, Beograd i Atenu, uslijedio je mučki napadaj i prodor u Sovjetski Savez. Hitler je bio na vrhuncu svoje moći. Bezbrojne oklopne armije valjale su se ruskom nizinom. Započela je bitka za Moskvu. Hitleru je izgledalo da je bitku dobio. Ali, Crvena Armija je spasila Moskvu. Nijemci su bili odbijeni. Hitler je pokušao još jedamput, ali ovaj put je doživio - Staljingrad. Od Staljingrada do Bukurešta prešlo je nešto više od osamnaest mjeseci. Oslobođen je Kavkaz, Rusija, Ukrajina, Bjelorusija i skoro čitav Baltik. Crvena je Armija je u ljetnoj ofenzivi prodrla duboko u Poljsku, stigla na granicu same Njemačke, doprla do karpatskih klanaca prodrla duboko u Rumuniju, zauzela Bukurešt i izvore nafte u Ploestiu. Istovremeno sa pobjedama na istoku pedale su se pobjede na zapadu i jugu. Novi predaudni udarci po Hitlerovskoj nemani kojoj je Crvena Armija već zadala smrtonosne udarce. Oslobođena je Afrika, Italija, izvršena invazija, dobivena bitka za Francusku i Hitlerove armije doživile su na bojištima Francuske katastrofalne poraze. Raspušteno je 42 njemačkih divizija. Završila je bitka za Francusku, a bitka za Njemačku je započela. Ogromna kiljošta Ujedinjenih Naroda stežu raskliani Hitlerov Reich sa 3 strane. Savezničke Armije idu na Berlin da gvođenom pešnicom izbiju Nijemci na jednom zauvijek iz glave pangermanističke snove o osvojenju Evrope.

I s t o š n i f r o n t: Pod udarcima II. i III. ukrajinske armije Rumunija je kapitulirala. Njemačke utvrde kod Kišinjova, Jašia i Bendera pretvorene su u razaranjad. Crvene trupe nezadrživo nadir. kroz kotlinu Dunava prema granicama naše zemlje. Preko 400 km prevalila je Crvena Armija kroz lo dana ofenzivnih bojeva. 100.000 Nijemaca je zarobljeno, preko 100.000 ih je poginulo. Zarobljena su ili poginula 4 armijska komandanta i 14 zapovjednika divizija. Crvene su jedinice dostigle granicu Bugarske.

F r a n c u s k i f r o n t: Četiri savezničke armije velikom brzinom nadiru k južnim granicama Njemačke. Američke oklopne kolone prešle su nevjerovatnom brzinom rijeke Saine, Marne, Mause i stigle kod Sedana na belgijsku granicu. Jedinice III. američke armije počle su zauzete Solsons, Reims, Laon, ušle su jučer u Verim. Druge oklopne formacije zauzevši Beauvais i Matons prodrle su u Dieppe i Arras, opkolile njemačke grupacije u Le Havre i prijetile da zaobiđu važna uporišta i područja sa lansiranje "letećih bombi" oko Boulogne i Calais-a. Bitka o Francusku je završena, gotovo čitava zemlja je oslobođena. Nijemci su to platili sa 400.000 ljudi, 3.500 aviona, 1.500 tankova, 2.000 topova i preko 20.000 raznih vozila.

N a š f r o n t: U Srbiji jedinice NO Vojske postigle su značajne uspjehe. U južnoj Srbiji oslobođena je varoš Kuršunlija. Prilikom oslobođenja Aleksandrova neprijatelj je pretrpio teški poraz. Nastavlja se napredovanje prema Dunavu i Savi. U Makedoniji naše jedinice zauzele su mjesto Berovo i nastavljaju čišćenje područja Brčalnice i strumičke kotline. U Lici naše trupe opkolile su moćno naprijateljско uporište Gračac. Nijemci i ljotičevci pokušali su razoružati bugarske trupe u Loskovou i Nišu. Oni su se oprle i pokušle prema položajima naših jedinica.

Krátke vijesti

Jist američkih Hrvata "Za jedničan", koji izlazi u Pittsburgu, objavio je vijest da naši hrvatski sunarodnjaci u Sjed. Državama Amerike skupljaju dobrovoljne priloge u novcu za obnavljanje srpskih sela u Hrvatskoj, koja su uništili okupatori i ustaše. Ova rodoljubiva akcija američkih Hrvata nov je dokaz da je i izvan domovine iskovano nerazorivo jedinstvo naših naroda.

Povodom bugarske izjave neutralnosti "Krasnaja Zvijezda" donosi oštru notu u kojoj se traži da bugarska vlada neodložno prekine odnose s Hitlerom, da aktivno učestvuje u ratu i da evakuiraju svoje trupe s teritorija Jugoslavije i Grčke.

Kako se javlja iz Budimpešte, tamo je nenedano unro Stojaj koji je do pred dva dana bio predsjednik nadžarske vlade. Na njegovo mjesto je stupio general Lakatosz.

Čehoslovački partizani su oslobodili gotovo čitavu Slovačku gdje su njemačke trupe bile pokušale osigurati povlačenje svojih divizija sa Karpata. Nijemci su trpe teške gubitke.

MLADINSKA STRANA

Омладине Буковине О ТАКМИЦИ

Никарава терор" Нијемца и њихових слугу није задржао нишој омладини, која је кроз ову такмичење промашила обавезу. Ово такмичење не само да је учврстило и проширило нашу омладинску организацију, већ се је дубоко усадило у срца наших омладинаца и омладинки. По стало је војни минирац у награди наше позадине. Ојачало је код наше омладине родољубиву свијест, код слабијих тежњу да достигну боље, код бољих мисао да се не смију заносити успјесима. Под паролама ОБРАДИМО НАШУ ЗЕМЉУ, ОТУ ПАЈМО У НОВ, СУЗВИЈАЈМО НЕПИСМЕНОСТ, УВИЈАЈМО НЕПРИЈАТЕЉА, омладина котара К и с т а њ е постигла је сљедеће резултате:

Израђено је 63.871 надница у обрађивању земље и другим радовима. 255 нових бораца се боре пушком у брди за слободу овог народа. 140 дезертера повратило се је у своје јединице, 26 војника је извучено из непријатељских редова. 161 омладинца или омладинки научени су читању и писању. У Цинцарама-Међараме и Жалцију образована су наша упушта. Омладинци су убили 4, заробили 6, а ранили 3 непријатељска војника. Заробљено је 96 вола од гуме, а 16 колнијемљено. Укштено су 2 камиона. Поред тога омладина је спровела пар сабирник амунџа и учинила народно пошета војсци.

Ами није се почело само омладине котара Кистање. И остала омладина трибеноког округа постигла је у такмичењу одличне резултате.

Сви овај ојајна уопшом говоре нам о спремности наше омладине да до коначне побједе води борбу дајући пуно помоћ НО Војсци и Одборима, извршавајући најважнији задатак: изграђујући заједнички и бољи дом, демократску федеративну Југославију, користећи све што је могуће да до краја спроведе у дјело тај свој циљ.

Приближује се 1. септембра, дан којим почиње такмичење омладине Далмације са Славонијом. Доклжимо и овај пут још јачом и упорнијом борбом и неуморним радом на свим пољима да нећемо заостати за другима. Сваки појединец поново ће доказати колико љуби своју домовину, а наша омладина положиће на ојој нови испит. Сваки наш покрет, сваки наш замах мора бити у духу такмичења - у духу нових побједа.

ПИОНИРИ БУКОВИНЕ

Пионире Буковине су врло добри и марљиви. Много воле наше партизане и мрзе непријатеља. Мали пионир Марко из Гошине, кад је ишао на рад, оправи путем телефонску линију и прекине је зубима на очиглед Нијемца. Други пионир Славо такође је пресекао телефонску линију и швабама однио 6 бомби.

А што је најљепше, наши млади пионери много воле школу. Стално они носе преко раме на торбицу и у њој нешто папира и оловку. Увијек нешто пишу. Не може се проћи нашим селима, а да не чујеш мале пионире како траже: Дај друже, мало карте" или "дај, друже, веру словке

А кад су прорадиле наше школе, још више се је појачала љубав пионира за учењем. То се најбоље види по пиому који је упутно мали пионир из Бјелине овојој учитељици:

"Прара учитељице, ја сам жео пет дана и имам још жето две дана. Ја би радо иша у школу, али не могу. Доклен пожењом, ето ме у школу. све трчем да дођу друг Тито!

Пионир из Бјелине.

20.VII u ořenzivi poduzetoj za strane Niđemaca i četnika na kotar Vodice, pao je drug Marko A n t i ć, član Kotarskog Komiteta SKOJ-a Vodice.

Омладина котара Јодиче позна добро Марка као омладинца који је већ у првим данима устанка учествовао у борби. Он је приступао омладини рјечејма које су улијевале мржњу према свим изродима! Увијек весела и насмјана лица ишао је од села до села остављајући за собом ведрину и весеље. Evo још један млади живот лежи на души окупатора. Слоно се под тежином теške и кржаве борбе кроз коју нам свићу зраци слободе.

SLAVA DRUGU MARKU ANTICU

8.VIII o.g. omladina sela Betine koja još ste nje pod čizmom okupatora posjetila je VI Udarnu brigadu. Da vide svoje borbe išli su omladincima i omladinkama 12 km. Sa 200 kg pomidora na glavi. Darovali su hrabre udaraše i pjevačicu koja su došli nastaviti sa zajedničkim veselim kolom.

ŽIVJELO

BORBENO JEDINSTVO

OMLADINE

JUGOSLAVIJE

D E K L A R A C I J A

O OSNOVNIM PRAVIMA NARODA I GRAĐJANA DEMOKRATSKE HRVATSKE

1. Hrvatski i srpski narod u Hrvatskoj potpuno su ravnopravni. Nacionalnim manjinama u Hrvatskoj osigurat će se sva prava na nacionalni život.
2. Svi građani Federalne države Hrvatske jednaki su i ravnopravni bez obzira na narodnost, vjerskoispovijest i rasu.
3. Žene uživaju sva prava jednako kao i muškarci.
4. Svakom građaninu zajamčena je sigurnost ličnosti i imovine. Zajamčeno je pravo vlasništva i privatna inicijativa u gospodarskom životu.
5. Svim građanima zajamčena je sloboda vjeroispovijesti i sloboda savjesti.
6. Svim građanima zajamčena je sloboda govora, štampe, zbora; dogovora i sloboda udruživanja. Ova prava vrše građani za vrijeme rata u okviru Narodno-oslobodilačkog pokreta.
7. Izborna pravo u demokratskoj Hrvatskoj vrše birači tajnim glasanjem na osnovi općeg, jednakog i neposrednog izbornog prava. Pravo birati i biti biran u sva izborna tijela narodne vlasti i ma svaki građanin i svaka građanka, koji navrše 18 godina života. Borce Narodno oslobodilačke vojske i partizanskih odreda imaju pravo birati i biti birani bez obzira na godine života. Od načela neposrednog i tajnog glasanja može se po odluci Zemaljskog antifašističkog vijeća narodnog oslobodjenja Hrvatske odstupati za vrijeme Narodno oslobodilačkog rata. Maloumna lica kao i lica koja se ogriješe o interese Narodno oslobodilačke borbe lišavaju se prava predviđenih u točki 6. i 7. ove Deklaracije.
8. Dužnost je i čast svakog za oružje sposobnog građanina bez razlike narodnosti i vjere da kao vojnik Narodno oslobodilačke vojske i partizanskih odreda aktivno učestvuje u oslobodilačkom ratu. Izdajstvo domovine, služba neprijatelju i špijunaža u korist neprijatelja kažnjava se smrću.
9. U interesu osiguravanja i učvršćenja demokratskog poretka i bratstva naroda Jugoslavije kao njihovih najvećih tekovina, u interesu svih tekovina Narodno oslobodilačke borbe, zabranjuju se i progone sve fašističke i profašističke djelatnosti, jer su uperene protiv slobode, nezavisnosti i bratske zajednice naroda Jugoslavije.
10. Svakom građaninu zajamčeno je pravo žalbe na rješenje organa vlasti, na način predviđen zakonom, ako se tim rješenjem smatra oštećen ili povrijeđen u pravu.

Svaki građanin ima pravo molbe i pritužbe na sve državne vlasti. Nitko ne može biti sudjen bez sudskog postupka.

11. Narodna državna vlast brine se za uklanjanje nepismenosti i dizanje narodne kulture, te osigurava svima građanima besplatno prosvjećivanje.

Za Zemaljsko antifašističko vijeće Narodnog oslobodjenja Hrvatske

Topusko, 9. svibnja 1944.

Tajnik:

Dr. Pavle G r e g o r i ć s.r.

Predsjednik:

Vladimir N a z o r s.r.

ZEMALJSKOM ANTIFAŠISTIČKOM VIJEĆU NARODNOG OSLOBODJENJA HRVATSKE

Mi, seljaci i seljanko sela Široka, Krculja, Kaline i Drago, općine Primošten-Rogoznica, kotara Šibenik, upućujemo sa našeg zbora srdačne pozdrave našem prvom, pravom narodnom Saboru, koji je vjekovna težnja našeg naroda i vrhovnom zakonodavnom i izvršnom organu naše federativne zajednice Hrvatske:

Obećavamo, da ćemo dati sve od sebe za izgradnju naše nove državne zajednice, da ćemo pomagati našim NOO Odborima na izgradnji narodne i državne vlasti, pružiti svoestranu pomoć našoj vojsci, uništavati naše narodne neprijatelje, proširivati naše borbene redove, raditi sve da bi izvojevali i osigurali našoj napaćenoj domovini bolju i sretniju budućnost.

Smrt fašizmu - Sloboda narodu!

6. augusta 1944.